

Maksātnespēja Bērziņa rokās

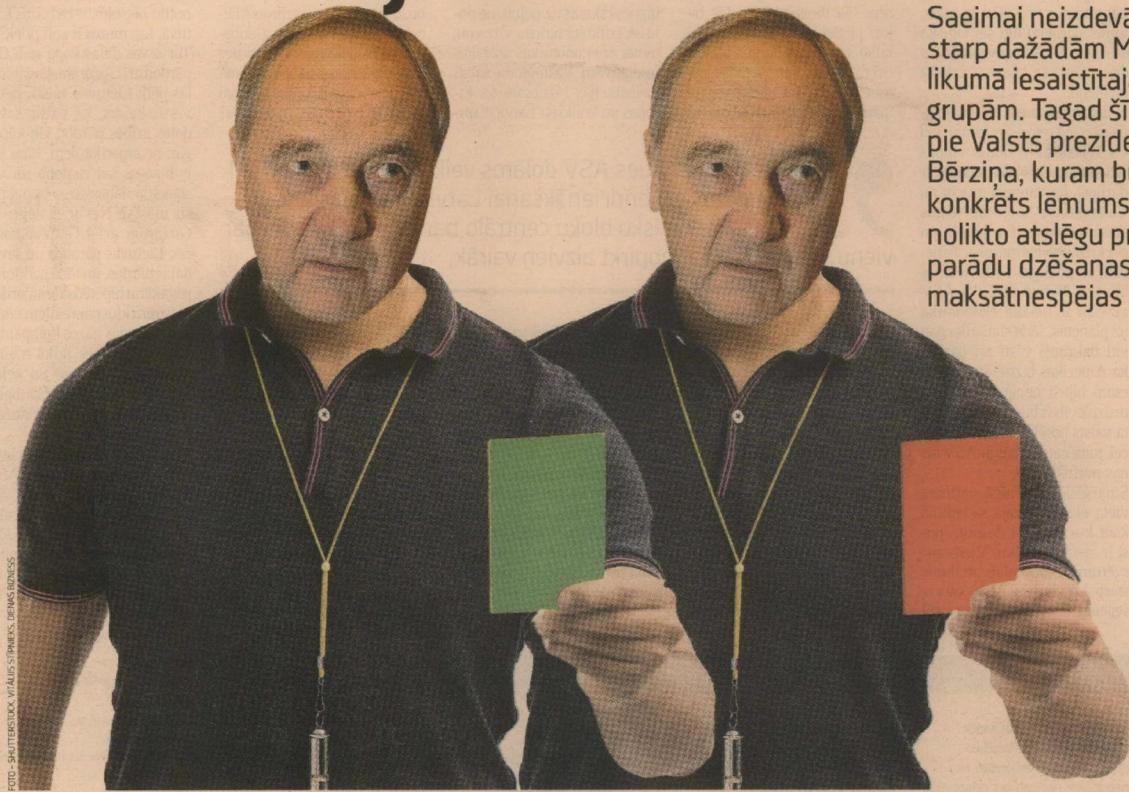

FOTO: SAKTIŅŠ/DOCK, VILJĀNS/STRAUKE, DĒMĀS/PRNEWS

Saeimai neizdevās rast kompromisu starp dažādām Maksātnespējas likumā iesaistītajām interešu grupām. Tagad šī cīņa pārcēlusies pie Valsts prezidenta Andra Bērziņa, kuram būs jāpieņem konkrēts lēmums gan par nolikto atslēgu principu, gan par parādu dzēšanas termiņiem un maksātnespējas administratoriem.

4.-5. lpp. →

Prezidents izlems likteni

«Vai tad bankas tiks slēgtas?» jautā Latvijas Kreditnēmēju apvienības valdes loceklis Jānis Āboltiņš.

Nolikto atslēgu princips hipotekāru kredītu nēmējiem draud ar šādu kredītu nepieejamību, Valsts prezidentam jāpienem lēmums par grozījumu izsludināšanu

Eksploziju izraisījuši vakar Saeima akceptētie grozījumi Maksātspējas likumā par fizisku personu maksātspēju. Tie paredz zemāku parādu sliksni, lai fiziska persona varētu iesniegt maksātspējas pieteikumu. Protī, no 2015. gada fiziska persona maksātspēju varēs prasīt, ja tās parādībūs 5000 eiro (pašlaik 7114

eiro), kā arī ja parādi, kurus nevarēs segt gada laikā, būs 10 000 eiro (pašlaik 14 228 eiro). Tāpat deputāti nolēma mainīt parādsistību dzēšanas termiņus. Tiem, kuriem pēc mantas pārdošanas būs palikušas parādsistības 5000–100 000 eiro apjomā, šis termiņš būs viens gads, savukārt tiem, kuru atlikušās parādsistības būs 100 001 līdz 200 000 eiro, – divi gadi, bet tiem, kuriem tās būs lielākas par 300 000 eiro, – trīs gadi. Tādējādi aptuvei vienīgi 95% problēmās nokļuvušo kreditnēmēju ekonomiskajā aprīte varēs atgriezties gada laikā.

Noliktās atslēgas

Saeimas vairākums nobalsoja arī par tā saukto nolikto atslēgu principu vienīgajam mājoklim, kas bijis nodrošinājums hipotekārajam kreditam. Tas nozīmē,

«Saeimas vairākuma atbalstītā redakcija liks bankām palielināt pirmo iemaksu,» secina a/s Reverta vadības juridiskā atbalsta vadītājs Rolands Neilands.

ka, pārdodot mantu, kas kalpojusi kā nodrošinājums, atlikušās parādnika saistībās līdz ar izsoles akta apstiprināšanu tiks dzēstas. Minētās prasības tiks attiecinātas uz hipotekārajam kreditiem, kurus komercbankas izsnieg no 2015. gada. DB jau rakstīja par normas iekļaušanas sekām – komercbankas pārstāvs izsniegt hipotekāros kreditus, jo pirmā iemaksā tiks būtiski palielināta. Bārkieri lūgšo. Valsts prezidentu neizsludināt likuma grozījumus to pašreizējā redakcijā. Pēc šo grozījumu akceptēšanas nozīmei zaudējot arī plānotā valsts atbalsta programma ģimenēm mājokļa iegādei.

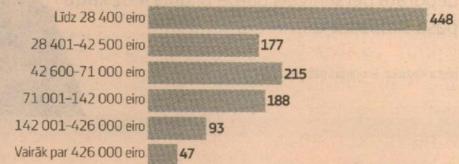
Stopkrāns kreditēšanai

«Pašreizējā Saeimas vairākuma atbalstītā redakcija liks bankām palielināt pirmo iemaksu no 10–20% līdz 30–

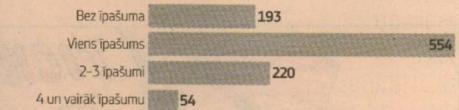
40% no mājokļa cenas, kas cilvēkiem, kuriem jau šobrīd ir grūtības sakrāt naudu pirmsajā iemaksā, to padarīs gan drīz neiespējumu,» skaidro a/s Reverta vadības juridiskā atbalsta un restrukturizācijas daļas vadītājs, Rolands Neilands. Viņš prognozē, ka šādā situācijā kreditus mājokļa pirkšanai varēs iegūt tikai turīgie – joti neliels iedzīvotāju skaits. «Tas atspogulīs ires tirgū, kurā palielinās pieprasījums un celsies ires maksā. Līdz ar to veidosies apburtais loks – nopirkta savu mājokļa daudzziņā iedzīvotāji nevarēs, tāču ires maksā aug, un iespēja veidot uzkrājumus pirmajai iemaksai samazināties tieši šī kāpuma dēļ. leguvēji būs izriņamo mājokļu iepirkšanai, bet ne jaunās ģimenes un maksātspējīgais vidusslānis,» brīdina R. Neilands. Bārkieri uzskata,

Sadalījums

Pēc personu skaita atkarībā no atlikušo saistību apjomā pēc mantas pārdošanas (2013. g. dati, 1149 gadījumi)

Pēc īpašumu skaita pirms bankrota procedūras (1021 gadījums)

Avots: Latvijas Komercbanku asociācija

VIEDOKLIS

Hipotekārie kredīti nebūs pieejami

Ainārs Ozols, SEB bankas prezidents :

„Saeimas lēmums maina līdzsvaru hipotekārās kreditēšanas jomā un rada neskaidrību par nosacījumiem, ko aizdevēji spēs piedāvāt klientiem, kuri vēlas saņemt aizdevumu mājokļa iegādei. Visticamāk, līdz ar noliktu principa ieviešanu būtiski pieauga pirmās iemaksas apmērs, kas klientiem jānodrošina hipotekārā aizdevuma saņemšanai. Zaudētājs būs ikviena, kas vēlas legādāties mājokļi sev vai savai ģimenei, un jegū zaudēs arī valsts atbalsta programmu, jo mērķis bija samazināt pirmās iemaksas apmēru. Nemot to vērā, SEB banka ir apturējusi līguma slēšanu par līdzdalību valsts atbalsta programmas iestādēm.

ka Saeima tādējādi ir norāvusi hipotekāro kredītu stopkrānu.

Cita realitāte

R. Neilands brīdina, ka likuma grozījumi attieksies tikai uz kredītigumiem, kuri tiks noslēgti pēc grozījumu spēkā stāšanās.

Tātad esošos kreditēšanās grozījumiem neskars, un viņi, nespējot samaksāt hipotekāro kredītu, nevarēs izmantot nolikto atslēgu principu. Banku izņemšana no kreditoru satāvā

pēc iekļūtā ipašuma pārdošanas, pēc R. Neianda sacītā, nenozīmēs parādnika atbrivošanu no citām saistībām, jo viņiem tik un tā būs jāveic maksātspējas process un saistību dzēšanas procedūrā trešdaļa no saviem ienākumiem jāmaksā citiem kreditoriem, bet ne bankām. «Tie kreditnēmēji, kuri, klausoties politikas, ir sapratuši, ka tagad varēs viegli atbrivo-

ties no savām saistībām, aizejot uz banku un noliecot atslēgas, nu sastapsies ar pavism ciitu realitāti,» brīdina R. Neilands.

Grib vairāk

Arī Latvijas Kreditnēmēju apvienība (LKA) varētu lūgt Valsts prezidentu neizsludināt grozījumus. «Saeima ignorēja priekšlikumu par ģimenes bankrotu, arī parādu dzēšanas termipi nav kļuvuši būtiski īšķi,» vēršās pamatojumu pie Valsts prezidenta izskaidro LKA valdes loceklis Jānis Āboltiņš. Viņš uzskata, ka valsts regulējums grūtībās nonākušām fiziskām personām var būt vēlabvēlīgāks. «Vai tad bankas tiks slēgtas?» tārīgāk prejatātājumu uz vairākām par to, vai nolikto atslēgu princips hipotekārajam kreditiem tos padarīs nepieejamus, atbild J. Āboltiņš.

Māris Kirsons